

Odgovor

na Akreditacijske preporuke Agencije za znanost i visoko obrazovanje u postupku reakreditacije poslijediplomskoga sveučilišnoga studija povijesti od 8. lipnja 2018.

Akreditacijska preporuka za poslijediplomski sveučilišni studij *Povijest* od 8. lipnja 2018. sadržava popis nedostataka za koje je Agencija za znanost i visoko obrazovanje na temelju mišljenja Stručnoga povjerenstva i njegove preporuke Akreditacijskomu savjetu zaključila da ometaju kvalitetu izvođenja studijskoga programa poslijediplomskoga sveučilišnoga studija *Povijest*. Hrvatskim studijima dan je rok od godinu dana za uklanjanje uočenih nedostataka. Ovim Odgovorom, koji sadrži precizan popis aktivnosti i inovativnih odluka preuzetih iz preporuka za poboljšanje doktorskoga studija, smatramo kako smo u cijelosti udovoljili kriterije za daljnje neometano izvođenje studijskoga programa poslijediplomskoga sveučilišnoga studija *Povijest*.

Nedostaci su uočeni na razini:

1) STUDIJSKOGA PROGRAMA:

- a. Na studijskom programu nisu dovoljno zastupljene generičke (prenosive) vještine,
- b. Na studijskom programu nedostaje edukacija u vezi s interdisciplinarnim pristupom,
- c. Nedostatak formalno definiranih postupaka ocjenjivanja uspješnosti i rješavanja prigovora,
- d. Prevelik naglasak na nastavi, umjesto na razvijanju vještina potrebnih za samostalan istraživački rad,
- e. Nedovoljno razvijeno planiranje istraživačkoga rada studenata tijekom studija;

2) USKLAĐENOSTI S PROPISANIM UVJETIMA IZVOĐENJA:

- a. (3.) VU ima program doktorskoga studija usklađen sa strateškim programom znanstvenoga istraživanja – „NE, Trenutačno ne postoji strategija znanstvenoga istraživanja“,
- b. (5.) 2, Mentori i doktorandi: c) potvrđuje izvedivost okvirnoga plana istraživanja pri upisu doktoranda (ili pri prijavi teme) – „NE“, d) osigurava potrebne uvjete (uključujući financijsku podršku) za provedbu znanstvenih istraživanja doktoranada (sukladno s okvirnim planom istraživanja doktoranda), bilo kao voditelj, suvoditelj ili suradnik znanstvenoga projekta ili na druge načine – „NE“, e) prošao neku vrstu osposobljavanja (komentorstvo, radionice ili dr.)
- „NE“

3.) OCJENE KVALITETE:

- a. Resursi: nastavnički, mentorski i istraživački kapaciteti i infrastruktura (pod: 1.1., 1.3., 1.5. - 1.6.),
- b. Interni sustav osiguravanja kvalitete studija (pod: 2.1. – 2.5., 2.8. – 2.10.),
- c. Potpora doktorandima i napredovanje tijekom studija (pod: 3.1.-3.4., 3.10.),
- d. Program i ishodi doktorskoga studija (pod: 4.1., 4.3., 4.5. – 4.7.).

Hrvatski studiji u cijelosti su uklonili uočene nedostatke u zadanom roku. Smatramo da time ispunjavamo uvjete za daljnje izvođenje doktorskoga studija povijesti. Radi reforme i dodatnoga rada na kvaliteti i prilagodbi tržištu rada 24. travnja 2019. godine Hrvatski studiji su osnovali Radnu skupinu za reformu doktorskih studija (Prilog br. 1).

	PREPORUKE ZA POBOLJŠANJE KVALITETE STUDIJSKOGA PROGRAMA	
1.	„Odjel za povijest trebao bi definirati jasan strateški plan kojim bi se odredio njegov položaj unutar Sveučilišta te kojim bi se riješili izazovi koji se tiču interdisciplinarnosti.“	<p>Strateški program znanstvenih istraživanja Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu u razdoblju od 2018. do 2023. donesen je 31. siječnja 2018. Program doktorskoga studija povijesti usklađen je sa Strateškim programom, a ključni dijelovi Izvedbenoga nastavnoga plana doktorskoga studija povijesti inkorporirani su u Strateški program znanstvenih istraživanja.</p> <p>Strateškim programom utvrđeni su kao glavni smjerovi istraživanja na Hrvatskim studijima 1. Hrvatski narodni i nacionalni identitet, 2. Hrvatska opća i kulturna povijest, 3. Kulturološki odnosi u regionalnom, europskom i svjetskom kontekstu.</p> <p>https://www.hrstud.unizg.hr/news/38352/ZNV_20180131_7_Strateški_program_znanstvenih_istrazivanja.pdf</p> <p>Tekuće akademske godine izvode se ovi predmeti (Prilog br. 2):</p> <p>Istraživačka radna skupina 1. stupanj: <i>Izvori hrvatske historiografije - dostupnost i korištenje arhivskih izvora za proučavanje hrvatske povijesti 19. stoljeća</i>, Specijalistička radna grupa: <i>Izvori i istraživanje Domovinskoga rata</i>, Radionica: <i>Iz totalitarizma u demokraciju – društveno-povijesni kontekst tranzicije</i>, <i>Hrvatska povijesna znanost i svjetska historiografija</i>, Izborni kolegij: <i>Prijepori i interpretacije sukoba na prostoru Hrvatske u 20. stoljeću</i>,</p> <p>Istraživačka radna skupina 2. stupanj: <i>Izvori i metodologija suvremene hrvatske povijesti</i>, Predavanje na preddiplomskom studiju, Specijalistička radna grupa: <i>Historiografija, ideologija i kolektivno sjećanje</i>, Specijalistička radna grupa: <i>Izvori crkvene povijesti i hrvatskoga iseljništva</i>,</p> <p>Uvod u doktorski praktikum - znanstveni rad ili sudjelovanje na znanstvenom skupu,</p> <p>Individualne konzultacije: mentor.</p>
2.	„Istraživačke teme doktorskoga	Svrhovitost poslijediplomskoga doktorskoga studija povijesti Hrvatskih studija s obzirom na znanstvene, kulturne, društvene i

	<p>programa i metode koje se primjenjuju za ostvarivanje ishoda istraživačkoga rada trebale bi biti jasno definirane. Visoko učilište treba jasno definirati obrazovne strategije potrebne za ostvarivanje ovih ciljeva.“</p>	<p>gospodarske potrebe te potrebe tržišta rada, nalazi se u tome što on obrazuje buduće povjesničare-znanstvenike koji se mogu zaposliti u znanstvenim institutima i na sveučilištima te sudjelovati u nizu znanstvenih i stručnih analiza i prijedloga potrebnih za funkcioniranje suvremenoga hrvatskoga društva. Mnoga ministarstva i agencije te državna uprava i lokalna samouprava mogu i trebaju koristiti resurse stečenih znanja doktoranada Hrvatskih studija, kako u redovitim poslovima tih institucija na svim razinama tako i pri izradi brojnih elaborata u sustavu funkcioniranja Europske unije. U tom smislu, istraživačke teme doktorskoga programa i metode koje se primjenjuju za ostvarivanje ishoda istraživačkoga rada jasno su definirane. Širok je spektar potreba za našim stručnjacima, od tradicionalne uloge nositelja i prenositelja specifičnih humanističkih znanja na svim razinama u društvu, do sudjelovanja u arbitražama i kompleksnih poslova u suradnji s međunarodnim institucijama te rada na izradi raznovrsnih strategija, a poglavito strategija koja se tiču razvoja i reforme obrazovanja i kulture. Usmjerenost studija na hrvatsku povijest komparativnim i interdisciplinarnim pristupom doprinosi novim istraživačkim spoznajama i očuvanju hrvatskoga identiteta, dok sve spomenuto otvara mogućnosti društvenoga i gospodarskoga razvoja, poput doprinosa strategijama nacionalne i područne povijesne i tradicijske prepoznatljivosti, a posredno i s proizvodnim granama gospodarstva i ostvarenju suvremenih historiografskih tokova.</p> <p>https://www.hrstud.unizg.hr/poslijediplomski/odobrene teme/povijest</p>
3	<p>„Odjel bi trebao reorganizirati nastavni dio programa kako bi ispunio zadane ciljeve. U tu svrhu potrebno je organizirati edukacije u vezi s izazovima koji se tiču interdisciplinarnosti, a veći naglasak trebao bi biti na samostalnom istraživanju i boljoj integraciji generičkih (prenosivih) vještina.“</p>	<p>Izvedbeni nastavni plan doktorskoga studija povijesti u potpunosti je prilagođen ovome zahtjevu, počevši od akademske godine 2018./2019., ali tako da ne zadire u izmjene studijskoga programa (izmjene unutar 20 %). Tako je već ovogodišnji INP doktorskoga studija povijesti, uz kvalitativnu komponentu, u obzir uzeo i ovaj zahtjev te ga u danim mogućnostima uklopio jer je riječ o konkretnoj mjeri koja se može primijeniti. Prilaže se Izvedbeni nastavni plan akademske godine 2018./2019.</p> <p>https://www.hrstud.unizg.hr/download/repository/INP_POV_2018-19.pdf</p> <p>Usvajanje generičkih vještina implementirano je u sve nastavne sadržaje koji su posvećeni prenosivim vještinama potrebnima pri pisanju znanstvenoga rada. Velik broj kolegija na doktorskome studiju povijesti može se položiti i na zamjenski način tj. bodovno, pisanjem seminarskih radova u vidu istraživačkoga rada, odnosno znanstvenih članaka objavljenih u relevantnim časopisima. Kolegiji: <i>Kvalifikacijski seminar, Sinopsis, Uvod u doktorski praktikum - znanstveni rad ili sudjelovanje na znanstvenom skupu</i>, tretiraju se kao obvezni i bodovno nezamjenjivi kolegiji, a u svome opisu, kao najvažniju sastavnicu imaju prenošenje i usvajanje generičkih vještina. Dakle, tu je komponenta usvajanja generičkih vještina najistaknutija te predstavlja uvjet za ostvarenje bodova na ovim kolegijima.</p> <p>https://www.hrstud.unizg.hr/download/repository/INP_POV_2018-19.pdf</p>

		Dobar primjer uključenosti doktoranada u interdisciplinarne projekte na razini organiziranja znanstveno-stručnih skupova koji objedinjuju znanstvena polja je primjerice Znanstveni skup „Otvaranje imenika – Ubijena i ranjena djeca u Domovinskom ratu“ u čijoj su realizaciji aktivno sudjelovali asistenti i doktorandi doktorskoga studija povijesti. https://www.hrstud.unizg.hr/news/38980/ZNV_20181205_8a_Ubijena_i_ranjena_djeca_u_Dom_ratu.pdf
4	„Odjel bi trebao uspostaviti transparentan i relevantan način korištenja prihoda od školarina kako bi se doktorandima omogućio kvalitetniji znanstvenoistraživački rad.“	Odlukom od 5. prosinca 2018. Hrvatski studiji podmiruju troškove doktorskoga studija za sve zaposlenike Hrvatskih studija. (Prilog br. 3) Nijedan asistent Hrvatskih studija ne financira sam svoj doktorski studij, jer Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju obvezuje znanstvenu organizaciju i visoko učilište da svojemu asistentu financiraju doktorski studij. Pri tome, Odjel u potpunosti djeluje u skladu s Odlukom Sveučilišta u Zagrebu prema kojoj su zaposlenici sastavnica Sveučilišta u Zagrebu oslobođeni plaćanja 50% troškova studija. Radi poboljšanja institucijskoga programa podrške od ove akademske godine uveli smo na predmetu Prapovijesni i antički kulturni krajolik na hrvatskom prostoru terensku nastavu koju su doktorandima u cijelosti (put i smještaj) financirali Hrvatski studiji. Zaposlenim doktorandima plaćali su se i plaćaju troškovi sudjelovanja na znanstvenim skupovima (kotizacije, prijevoz, smještaj).
5	„Odjel za povijest trebao bi uspostaviti jasan i transparentan sustav ocjenjivanja i vrednovanja uspješnosti studenata i mentora. Ocjenjivanje bi trebalo nadzirati neovisni ocjenjivači te bi trebalo uspostaviti centralizirano praćenje aktivnosti koje je potrebno poduzeti temeljem takvoga ocjenjivanja.“	Hrvatski studiji šalju redovito godišnja izvješća o radu doktorskih studija Sveučilištu u Zagrebu. Temeljita periodična vrjednovanja provodila su se i na razini Sveučilišta. Dokazi o provedenim poboljšanjima i odgovori na pojedine primjedbe iz periodičnoga sveučilišnoga vrjednovanja iz 2014. mogu se iščitati iz dopisa voditelja Hrvatskih studija Odboru za doktorske programe Sveučilišta u Zagrebu od 23. lipnja 2014. godine. (Prilog br. 4). Uvođenjem dviju anketa od akademske godine 2018./2019. započele su se sustavno prikupljati povratne informacije od studenata i vrjednovati njihovo ocjenjivanje mentora. Povjerenstvo za osiguravanje kvalitete i Vijeće poslijediplomskih studija donijeli su 6. lipnja 2018. i 19. listopada 2018. odluke o uvođenju dviju anketa vezanih uz ocjenjivanje nastavnika, mentora i institucionalne podrške. Jedan anketni upitnik provodi se prilikom upisa na poslijediplomske studije, a drugi prilikom završetka poslijediplomskoga studija (Prilog br. 5).
6	„Odjel bi kao uvjet prilikom prijave trebao uvesti izradu prijedloga	Ova preporuka je zadovoljena tijekom upisa na Doktorski studij povijesti u akademskoj godini 2018./2019. Naime, kod definiranja datuma kada će se motivacijski/seleksijski intervjui održavati, pristupnicima se uz obavijest o datumu razgovora, dala uputa za okvirnim planom istraživanja. Kada su ga izložili službenoj komisiji te

	<p>istraživanja i od upisa bi studentima trebao biti dodijeljen savjetnik koji bi ih vodio u izradi doktorske disertacije i rješavao administrativna pitanja dok se doktorandima ne imenuje službeni mentor.“</p>	<p>u skladu s time ostvarili pravo na upis na poslijediplomski studij, prilikom upisa, pristupnici su u Poslijediplomsku referadu predali okvirne planove istraživanja, koje je prethodno pregledala spomenuta komisija. Temeljem tih planova, pristupnicima će biti dodijeljeni savjetnici koji će ih voditi kroz sustav poslijediplomskoga studija do službenoga imenovanja mentora. Za dostupnost usluge, za ovaj model studiranja, uspješno je ustrojena Referada za poslijediplomske studije, s posebnom napomenom kako je koordinator poslijediplomskoga studija povijesti na stalnom raspolaganju doktorandima, koji mu se i obraćaju sa širokom lepezom pitanja i zahtjeva, koje koordinator potom individualno rješava, sukladno potrebama i afinitetima pristupnika. Referada za poslijediplomske studije dostupna je našim pristupnicima svakoga radnoga dana unutar radnoga vremena te pristupnicima daje pouzdane i brze informacije o svim procesima poslijediplomskoga studiranja. Iskustvo je pokazalo da se selekcija među pristupnicima odvija bez poteškoća i relativno brzo te je do sada koordinator udovoljavao savjetodavnoj funkciji pristupnika. De facto, tek nakon upoznavanja i svladavanja suštine doktorskoga studijskoga programa povijesti u 1. semestru studija, pristupnici upisuju 2. semestar, a koordinator ih do tada već usmjerava na formalne teme, a sukladno tomu i najkompetentnije mentore. Osim toga, tu smo točku ispunili Odlukom Vijeća Poslijediplomskih studija od 14. veljače 2019. godine kojom je donesena Odluka o obavljanju poslova koordinatora doktorskoga studija. U njoj je pod točkom V. određeno da je „koordinator doktorskoga studija na raspolaganju“ „studentima svojega poslijediplomskoga doktorskoga studija radi pomoći u pronalaženju voditelja, tutora ili mentora te obavlja nužne poslove do njihova imenovanja.“ (Prilog br. 6).</p>
7	<p>„U sklopu doktorskoga programa potrebno je posvetiti više pažnje etičkim pitanjima i standardima.“</p>	<p>Na sveučilišnoj sastavnici djeluje Etičko povjerenstvo. Etičko povjerenstvo djeluje u proširenom sastavu, u koji ulaze i dva člana koji se imenuju iz reda studenata kad se mišljenje traži u vezi s pitanjem koje se tiče ponašanja studenata ili je pitanje od neposredne važnosti za studente. To se izrijeком odnosi i na studente poslijediplomskoga studija. Štoviše, jedna od članica Etičkoga povjerenstva dolazi iz sastava doktoranada.</p> <p>U svojem radu Etičko povjerenstvo:</p> <p>postupa sukladno moralnim načelima, načelima profesionalne etike i Etičkomu kodeksu Sveučilišta u Zagrebu,</p> <p>prati primjenu Etičkoga kodeksa Sveučilišta u Zagrebu, promiče etička načela i vrjednote,</p> <p>promiče etično ponašanje u profesionalnom i javnom djelovanju pripadnika sveučilišne zajednice Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu; u međusobnim odnosima zaposlenika, vanjskih suradnika i studenata; nastavnoga i nenastavnoga osoblja; osoblja i studenata, te među studentima, provodi postupke sukladno Etičkomu kodeksu Sveučilišta u Zagrebu, pomaže ostvarivanju zajedničkoga dobra i javnoga interesa, izgradnji dostojanstva i ugleda Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu, povjerenju društvene i akademske zajednice u sustav visoke naobrazbe.</p>

		U listopadu 2018. Sveučilišni računski centar Sveučilišta u Zagrebu – Srce dobio je najavu Ministarstva znanosti i obrazovanja da će u proračunu za iduću godinu osigurati sredstva za nabavu softvera za provjeru autentičnosti na nacionalnoj razini i da će zadužiti Srce za realizaciju (vrlo vjerojatno od akademske godine 2019./2020.). Hrvatski studiji prijavili su se u taj program, odlučili se za aplikaciju Turnitin i čekaju njegovu provedbu od strane Ministarstva znanosti. (Prilog br. 7).
8	„Stručno povjerenstvo preporučuje sustavno korištenje računalnoga programa za provjeru plagiranja.“	U listopadu 2018. Sveučilišni računski centar Sveučilišta u Zagrebu – Srce dobio je najavu Ministarstva znanosti i obrazovanja da će u proračunu za iduću godinu osigurati sredstva za nabavu softvera za provjeru autentičnosti na nacionalnoj razini i da će zadužiti Srce za realizaciju (vrlo vjerojatno od akademske godine 2019./2020.). Hrvatski studiji prijavili su se u taj program, odlučili se za aplikaciju Turnitin i čekaju njegovu provedbu od strane Ministarstva znanosti. (Prilog br. 7).

	NEDOSTACI STUDIJSKOGA PROGRAMA	
1	„Na studijskom programu nisu dovoljno zastupljene generičke (prenosive) vještine.“	<p>Izvedbeni nastavni plan doktorskoga studija povijesti u potpunosti je prilagođen ovome zahtjevu, počevši od akademske godine 2018./2019., ali tako da ne zadire u izmjene studijskoga programa (izmjene unutar 20 %). Tako je već ovogodišnji INP doktorskoga studija povijesti, uz kvalitativnu komponentu, u obzir uzeo i ovaj zahtjev te ga u danim mogućnostima uklopio jer je riječ o konkretnoj mjeri koja se može primijeniti. Prilaže se Izvedbeni nastavni plan akademske godine 2018./2019.</p> <p>https://www.hrstud.unizg.hr/download/repository/INP_POV_2018-19.pdf</p> <p>Ključno je da je na programu zastupljenost klasične nastave (ex cathedra) manja od 20 %.</p> <p>Usvajanje generičkih vještina implementirano je u sve nastavne sadržaje koji su posvećeni prenosivim vještinama potrebnima pri pisanju znanstvenoga rada. Velik broj kolegija na doktorskom studiju povijesti mogu se položiti/bodovno je zamjenjiv, pisanjem seminarskoga rada/istraživačkoga rada/člankom za objavu u relevantnim časopisima. Kolegiji: <i>Kvalifikacijski seminar, Sinopsis, Uvod u doktorski praktikum - znanstveni rad ili sudjelovanje na znanstvenom skupu</i>, tretiraju se kao obvezni i bodovno ne zamjenjivi kolegiji, a u svome opisu, kao najvažniju sastavnicu imaju prenošenje i usvajanje generičkih vještina. Dakle, tu je komponenta usvajanja generičkih vještina najistaknutija te je gotovo uvjetna za ostvarenje bodova na ovim kolegijima.</p>

2	<p>„Na studijskom programu nedostaje edukacija u vezi s interdisciplinarnim pristupom.“</p>	<p>Program doktorskoga studija povijesti obuhvaća širok raspon tema u različitim razdobljima, napose moderne i suvremene povijesti te se bazira na Društvenoj povijesti kao pristupu izučavanju koji je sam po sebi usmjeren na interdisciplinarnost i multidisciplinarnost u analizi i interpretaciji prošle zbilje. Interdisciplinarni pristup razvidan je i iz popisa doktorata koji su do sada obranjeni, kao npr:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stipe Ledić: Josip Keresturi – javno djelovanje i politička misao. Mentor: prof. dr. sc. Mijo Korade. Datum obrane: 27. 11. 2018. • Ivan Radoš: Vojni ustroj i djelovanje pobunjenih Srba na području sjeverne Dalmacije 1991.-1995. Mentor: dr. sc. Davor Marijan, znanstveni savjetnik. Datum obrane: 06. 07. 2018. • Tea Vinković: Hrvatska i regionalne organizacije na jugoistoku Europe. Mentor: dr. sc. Albert Bing, viši znanstveni suradnik. Datum obrane: 14. 05. 2018. • Zrinka Novak: Pobožnost stanovništva rapske komune u drugoj polovici XVI. stoljeća. Mentor: dr. sc. Zoran Ladić, znanstveni savjetnik. Datum obrane: 09. 05. 2018. <p>Popis svih obranjenih doktorata može se pronaći ovdje: https://www.hrstud.unizg.hr/poslijediplomski/obranjene_disertacije/povijest</p>
3	<p>„Nedostatak formalno definiranih postupaka ocjenjivanja uspješnosti i rješavanja prigovora.“</p>	<p>Ovo je postupak koji se provodi individualno na razini koordinator studija-doktorand-Vijeće poslijediplomskih studija kao zadnja instanca. Niz je dokumenata koji potvrđuju dobru suradnju koordinatora doktorskoga studija povijesti s doktorandima koji imaju određene prigovore na postupanja. No, oni su individualni, poput primjerice zahtjeva za promjenom mentora. U koliko su zahtjevi argumentirano objašnjeni i u koliko je postignut konsenzus između pristupnika i dotadašnjega mentora, dok procesom arbitriranja koordinator doktorskoga studija, predmet se šalje u daljnju proceduru koja nema posljedice za pristupnika.</p>
4	<p>„Prevelik naglasak na nastavi, umjesto na razvijanju vještina potrebnih za samostalan istraživački rad.“</p>	<p>Izvedbeni nastavni plan doktorskoga studija povijesti u potpunosti je prilagođen ovome zahtjevu, počevši od akademske godine 2018./2019., ali tako da ne zadire u izmjene studijskoga programa (izmjene unutar 20 %). Tako je već ovogodišnji INP doktorskoga studija povijesti, uz kvalitativnu komponentu, u obzir uzeo i ovaj zahtjev te ga u danim mogućnostima uklopio jer je riječ o konkretnoj mjeri koja se može primijeniti. Prilaže se Izvedbeni nastavni plan akademske godine 2018./2019. https://www.hrstud.unizg.hr/download/repository/INP_POV_2018-19.pdf (Napomena: stječe se dojam kako je izbornost smanjena zbog 4. semestra koji je najčešće zamjenjivan bodovima stečenim na temelju znanstvenoga rada. Međutim, upravo je taj semestar ocijenjen kao jedna od boljih predloženih mjera za mobilnost mladih znanstvenika.) Ono što je koordinatorica zamijetila je sljedeće:</p> <p>a) više od 90 % doktoranada nije zainteresirano na ovakav način formalizirati 4. semestar. Razlozi za to su ili stalna zaposlenja i teška mogućnost dobivanja potrebnih slobodnih dana, neplaćenih godišnjih ili drugih oblika slobodnih dana koje Zakon omogućava.</p>

		<p>b) većina doktoranada vezana je uz obiteljski život te nema mogućnost napuštati obitelj i dom na dulje vrijeme pa im ovaj oblik stjecanja iskustva u mobilnosti nije prihvatljiv. Također, riječ je o mogućnosti koja ponekad ostavlja diskriminirajući dojam. (npr. za majke u sustavu znanosti)</p> <p>c) od ukupno 50 ECTS bodova koji su zamjenjivi određenim studijskim programom, redovito 30 otpada na spomenuti 4. semestar te se stoga stječe dojam maloga broja ECTS bodova ostvarenih kroz samostalne znanstveno-istraživačke projekte. Međutim, to je problem na koji smo sada izuzetno stavili naglasak te koordinatorica kroz osobni pristup s doktorandima nastoji usmjeriti pristupnike na rad po pojedinim obvezama u sklopu potreba za izradu doktorske disertacije, a studijski je program kroz INP pripremljen tako da pristupnicima to omogućuje i na praktičnoj, a ne više samo demagoškoj komponenti.</p>
5	„Nedovoljno razvijeno planiranje istraživačkoga rada studenata tijekom studija.“	<p>S novim Izvedbenim nastavnim planom za akademsku godinu 2018./2019., ali tako da ne zadire u izmjene studijskoga programa (izmjene unutar 20 %), otklonjena je ova reakreditacijska opaska.</p> <p>https://www.hrstud.unizg.hr/download/repository/INP_POV_2018-19.pdf</p>
6	„Slaba projektna aktivnost i sudjelovanje studenata u radu na projektima.“	<p>Hrvatski studiji /Odsjek za povijest i Odsjek za psihologiju prijavili su i ostvarili istraživački projekt „Povijesni razvoj primijenjene psihologije u Hrvatskoj tijekom prve polovine 20. stoljeća – Rad stanice/Zavoda za savjetovanje pri izboru zvanja od 1931. do 1948.“ Ovaj projekt je u istraživački tim uvrstio i dvojicu poslijediplomanata (Miju Belju, mag. educ. hist., i Vladimira Šumanovića, mag. hist.) s doktorskoga studija povijesti te je ovaj projekt konkretan pomak u ispunjenju reakreditacijske preporuke. Koordinatorica doktorskoga studija povijesti preuzela je voditeljstvo navedenoga projekta i s ovim konkretnim ciljem, a u planu su i daljnje ovakve aktivnosti. U korpus nastavničkih aktivnosti ovim je preporukama unesena jedna potpuno nova mentorsko-savjetničko-nastavna komponenta na kojoj smo izuzetno zahvalni.</p> <p>https://www.hrstud.unizg.hr/news/38414/ZNV_20180329_16_Povijesni%20razvoj%20primijenjene%20psihologije.pdf</p>

USKLADE NOST S PROPISANIM UVJETIMA IZVOĐENJA	
---	--

1	<p>VU ima program doktorskoga studija usklađen sa strateškim programom znanstvenog iстраživanja – „NE, Trenutačno ne postoji strategija znanstvenog iстраživanja.“</p>	<p>Strateški program znanstvenih iстраživanja Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu u razdoblju od 2018. do 2023. donesen je 31. siječnja 2018. Program doktorskoga studija povijesti usklađen je sa Strateškim programom, a ključni dijelovi Izvedbenoga nastavnoga plana doktorskoga studija povijesti inkorporirani su u Strateški program znanstvenih iстраživanja.</p> <p>Strateškim programom utvrđeni su kao glavni smjerovi iстраživanja na Hrvatskim studijima 1. Hrvatski narodni i nacionalni identitet, 2. Hrvatska opća i kulturna povijest, 3. Kulturološki odnosi u regionalnom, europskom i svjetskom kontekstu.</p> <p>https://www.hrstud.unizg.hr/news/38352/ZNV_20180131_7_Strateski_program_znanstvenih_istrasivanja.pdf</p> <p>Tekuće akademske godine izvode se ovi predmeti (Prilog br. 2):</p> <p>Istraživačka radna skupina 1. stupanj: <i>Izvori hrvatske historiografije - dostupnost i korištenje arhivskih izvora za proučavanje hrvatske povijesti 19. stoljeća</i>, Specijalistička radna grupa: <i>Izvori i iстраživanje Domovinskoga rata</i>, Radionica: <i>Iz totalitarizma u demokraciju – društveno-povijesni kontekst tranzicije, Hrvatska povijesna znanost i svjetska historiografija</i>, Izborni kolegij: <i>Prijepori i interpretacije sukoba na prostoru Hrvatske u 20. stoljeću</i>,</p> <p>Istraživačka radna skupina 2. stupanj: <i>Izvori i metodologija suvremene hrvatske povijesti</i>, Predavanje na preddiplomskom studiju, Specijalistička radna grupa: <i>Historiografija, ideologija i kolektivno sjećanje</i>, Specijalistička radna grupa: <i>Izvori crkvene povijesti i hrvatskoga iseljništva</i>, Uvod u doktorski praktikum - znanstveni rad ili sudjelovanje na znanstvenom skupu, Individualne konzultacije: mentor.</p>
2	<p>Mentori (svi) udovoljavaj u svim sljedećim uvjetima: Mentori i doktorandi); c) potvrđuje izvedivost okvirnoga plana iстраživanja pri upisu doktoranda (ili pri prijavi teme); d) osigurava potrebne uvjete (uključujući financijsku</p>	<p>*Bilo je slučajeva kad mentor nije bio zaposlen na znanstvenom ili znanstveno-nastavnom radnom mjestu, no više nema takvih slučajeva. Povjerenstvo smatra da je sudjelovanje umirovljenih profesora, koji su još uvijek aktivni znanstvenici, u ulozi mentora korisno i za Visoko učilište i za studente.</p> <p>c) *Po upisu se ne izrađuje okvirni plan znanstvenoga iстраživanja, dok se izvedivost teme disertacije potvrđuje tek kasnije tijekom studija. Pristupnici koji imaju prosjek ocjena 4.0 ili veći moraju proći intervju s odabranim povjerenstvom i priložiti motivacijsko pismo, dok studenti koji imaju prosjek najmanje 3.5 uz to trebaju priložiti i dva pisma preporuke.</p> <p>d) *Stručno povjerenstvo dobilo je samo informacije o projektima nastavnika (polovica nastavnika trenutno vodi projekte), ali ne i o aktivnim projektima mentora.</p> <p>Kroz sustav koordinacije nastave i savjetovanja na doktorskom studiju povijesti, treba biti organiziran i sustav edukacije mentora. On se formira kroz radionice koje organizira i saziva koordinator doktorskoga studija povijesti (i ostalih studijskih programa), barem jednom u Akademskoj godini. Prijedlog je da spomenute radionice budu zajedničke za sve doktorske studijske programe na Hrvatskim studijima, kako bi mentori i koordinatori izmijenili iskustva, potrebe i pregled problema, uz pokušaj njihova rješavanja. Smatramo kako bi ovaj postupak bilo najbolje rješavati interno, unutar ustanove, uz potrebna savjetovanja s AZVO ili s</p>

<p>podršku) za provedbu znanstvenih istraživanja doktoranada (sukladno s okvirnim planom istraživanja doktoranda), bilo kao voditelj, suvoditelj ili suradnik znanstvenog a projekta ili na druge načine; e) prošao neku vrstu osposobljavanja (komentorstvo, radionice ili dr.) – „NE“</p>	<p>institucijama iz kojih dolaze mentori, a koje također imaju višegodišnje iskustvo u radu s doktorandima.</p>
---	---

OCJENA KVALITETE

<p>1. RESURSI: NASTAVNIČKI, MENTORSKI I ISTRAŽIVAČKI KAPACITETI I INFRASTRUKTU RA</p>	
<p>1 . 1.1. Visoko je učilište prepoznatljiva institucija po istraživačkim/umjetničkim postignućima u znanstvenoj/umjetničkoj disciplini iz koje izvodi doktorski studij. –</p>	<p>1) Mentori na poslijediplomskom studiju povijesti znanstvenici su koji se aktivno bave znanstvenim radom zadnjih pet godina te je to standard na kojem se inzistira. 2) Na razini akademske godine prati se objava znanstvenih članaka i monografija nastavnika iz sustava mentoriranja. Cilj jest da to budu znanstvenici sa što većom citiranošću. 3) Kako bi se potaknulo zaposlenike na snažniju orijentiranost objavljivanju radova u međunarodnim recenziranim časopisima Hrvatski studiji donijeli su Odluku o nagrađivanju zaposlenika Hrvatskih studija za objavljene radove visoke međunarodne vidljivosti (Prilog br. 8). Odlukom se utvrđuje postupak, kriteriji i</p>

<p>„1) Gotovo svi mentori aktivno su se bavili znanstvenim radom u posljednjih pet godina.</p> <p>2) Mentori su u prosjeku objavljivali osam radova koji su u prosjeku bili citirani četiri puta.</p> <p>3) Većina publikacija objavljuje se u lokalnim ili regionalnim časopisima.</p> <p>4) Slaba je projektna aktivnost te sudjelovanje studenata u projektima.</p> <p>5) Previše radova objavljuje se u koautorstvu studenata i mentora.“</p>	<p>iznosi novčanih nagrada kao i vrsta znanstvenoga rada; posebno za područje humanističkih, a posebno za područje društvenih i područje ostalih znanosti koja je prihvatljiva za prijavu. Za poziv na dostavu prijave, prikupljanje i provjeru prijave zaduženo je Povjerenstvo za osiguranje kvalitete na čiji prijedlog Znanstveno-nastavno vijeće odlučuje o dobitnicima nagrada. Odluka je donesena 3. prosinca 2013. godine. Novčana se nagrada isplaćuje sukladno članku 7. Odluke o nagrađivanju zaposlenika Hrvatskih studija za objavljene znanstvene radove visoke međunarodne vidljivosti:</p> <p>2.000.00 kuna za izvorni znanstveni članak, 4.000,00 kuna za uredničku knjigu, 6.000,00 kuna za monografiju.</p> <p>U razdoblju od 2014. do 2017. podijelili smo ukupno 12 nagrada za radove visoke međunarodne vidljivosti s ukupnim dodijeljenim iznosom od 22.500 kuna.</p> <p>U razdoblju od 2017. do 2019. podijelili smo ukupno 14 nagrada za radove visoke međunarodne vidljivosti s ukupnim dodijeljenim iznosom od 21.250 kuna.</p> <p>Smatramo da Hrvatski studiji, pogotovo navedenom odlukom, potiču svoje nastavnike da objavljuju više radova u stranim časopisima.</p> <p>4) Hrvatski studiji /Odsjek za povijest i Odsjek za psihologiju prijavili su i ostvarili istraživački projekt „Povijesni razvoj primijenjene psihologije u Hrvatskoj tijekom prve polovine 20. stoljeća – Rad stanice/Zavoda za savjetovanje pri izboru zvanja od 1931. do 1948.“ Ovaj projekt je u istraživački tim uvrstio i dvojicu poslijediplomanata (Miju Belju i Vladimira Šumanovića) s doktorskoga studija povijesti te je ovaj Projekt konkretan pomak u ispunjenju reakreditacijske preporuke. Koordinatorica doktorskoga studija povijesti preuzela je voditeljstvo navedenoga projekta i s ovim konkretnim ciljem, a u planu su i daljnje ovakve aktivnosti.</p> <p>https://www.hrstud.unizg.hr/news/38414/ZNV_20180329_16_Povijesni%20razvoj%20primijenjene%20psihologije.pdf</p> <p>U korpus nastavničkih aktivnosti ovim je preporukama unesena jedna potpuno nova mentorsko-savjetničko-nastavna komponenta. Ove akademske godine planiran je novi ciklus prijave projekata i to barem kroz kratkoročne sveučilišne potpore, dok je niz projekata odjelnih nastavnika prijavljen putem objavljena natječaja Hrvatske zaklade za znanost te se čekaju rezultati ovoga natječaja. Dio projekata uključio je u projektni plan istraživanja i doktorande s poslijediplomskoga studija povijesti.</p> <p>5) Smatramo kako je ovo bio jedan od načina poticanja stvarnoga praktičnoga rada, a koji je doktorandima na omogućavao objavljivanje rada. Kroz ovaj proces doktorandi su bili usmjeravani u postupak znanstveno-istraživačkoga rada i pisanja akademskoga teksta u svim fazama njegove konkretne izrade, od</p>
---	---

		arhivskih i terenskih istraživanja do metodologije te tehničkih i uredničkih zahvata.
2	<p>1.3. Nastavnici su visokokvalificirani znanstvenici za predmete koje drže i kojima su posvećeni i time omogućavaju kvalitetan doktorski studij. – „Visoko učilište ima kvalificirane i motivirane nastavnike. Svi nastavnici aktivno su se bavili znanstvenim istraživanjem u posljednjih pet godina. Međutim, iz njihovih publikacija evidentno je da su one samo lokalnoga i regionalnoga karaktera. Nastavnike bi trebalo poticati da objavljuju više radova u stranim časopisima. Znanstvenici na Visokom učilištu su visokokvalificirani i doktorandi odabiru potencijalne mentore prema svojim interesima prije upisa na doktorski studij.“</p>	<p>Kako bi se potaknulo zaposlenike na snažniju orijentiranost objavljivanju radova u međunarodnim recenziranim časopisima Hrvatski studiji donijeli su Odluku o nagrađivanju zaposlenika Hrvatskih studija za objavljene radove visoke međunarodne vidljivosti (Prilog br. 8). Odlukom se utvrđuje postupak, kriteriji i iznosi novčanih nagrada kao i vrsta znanstvenoga rada; posebno za područje humanističkih, a posebno za područje društvenih i područje ostalih znanosti koja je prihvatljiva za prijavu. Za poziv na dostavu prijave, prikupljanje i provjeru prijave zaduženo je Povjerenstvo za osiguranje kvalitete na čiji prijedlog Znanstveno-nastavno vijeće odlučuje o dobitnicima nagrada. Odluka je donesena 3. prosinca 2013. godine. Novčana se nagrada isplaćuje sukladno članku 7. Odluke o nagrađivanju zaposlenika Hrvatskih studija za objavljene znanstvene radove visoke međunarodne vidljivosti:</p> <p>2.000.00 kuna za izvorni znanstveni članak, 4.000,00 kuna za uredničku knjigu, 6.000,00 kuna za monografiju.</p> <p>U razdoblju od 2014. do 2017. podijelili smo ukupno 12 nagrada za radove visoke međunarodne vidljivosti s ukupnim dodijeljenim iznosom od 22.500 kuna.</p> <p>U razdoblju od 2017. do 2019. podijelili smo ukupno 14 nagrada za radove visoke međunarodne vidljivosti s ukupnim dodijeljenim iznosom od 21.250 kuna.</p> <p>Smatramo da Hrvatski studiji, pogotovo navedenom odlukom, potiču svoje nastavnike da objavljuju više radova u stranim časopisima.</p>
3	<p>1.5. Visoko je učilište razvilo metode provjere kvalificiranosti i kompetencija nastavnika i mentora.</p>	<p>Povjerenstvo za osiguravanje kvalitete i Vijeće poslijediplomskih studija donijeli su 6. lipnja 2018. i 19. listopada 2018. odluku o uvođenju dviju anketa vezanih uz ocjenjivanje nastavnika, mentora i institucionalne podrške. Jedan anketni upitnik provodi se prilikom upisa na poslijediplomske studije, a drugi prilikom završetka poslijediplomskoga studija (Prilog br. 5). Obje ankete ušle su u provedbu od akademske godine 2018./2019. Obje su sastavljene na hrvatskom i engleskom jeziku.</p>

<p>- „Stručno povjerenstvo preporučuje uvođenje anketa i metoda ocjene kvalificiranosti nastavnika. Povjerenstvo također preporučuje uvođenje jasnih mehanizama povratnoga obavještanja, što može dovesti do poboljšanja kvalifikacija i kompetencija ukoliko je to potrebno.“</p>	
<p>4 1.6. Visoko učilište raspolaže kvalitetnim istraživačkim resursima u skladu sa zahtjevima discipline iz koje se izvodi doktorski program. - „U vezi s pristupom arhivskom materijalu, koji je izuzetno važan u izradi doktorskoga rada iz povijesti, Visoko učilište obavijestilo je Povjerenstvo da doktorandima osigurava logističku potporu za uspostavu kontakata s arhivima i reprodukciju materijala. Iako je Povjerenstvo za vrijeme kratkoga posjeta knjižnici ustanovilo da su resursi knjižnice kvalitetni, sami</p>	<p>Temeljem ove primjedbe Akreditacijske preporuke pročelnik Hrvatskih studija donio je odluku da svim upisanim doktorandima treba jednom godišnje omogućiti sudjelovanje u radionici koju organizira Knjižnica Hrvatskih studija, a koja je posvećena upoznavanju doktoranada Hrvatskih studija s resursima knjižnice Hrvatskih studija i drugih knjižnica u sustavu visokoga obrazovanja s kojima Hrvatski studiji surađuju. U praksi se trenutačno provodi tako da doktorand prije testiranja drugoga semestra ima obvezu otići u knjižnicu i ondje se pod vodstvom voditeljice knjižnice upoznati s čitaonicom, knjižnim gradivom i bazama podataka. Bez potvrde Knjižnice da je prošao takvu radionicu ne može testirati semestar u indeksu.</p>

	alumniji i doktorandi izrazili su nedoumice u vezi s resursima koji su im na raspolaganju, osobito u vezi s važnim (e-) časopisima.“	
	2. INTERNI SUSTAV OSIGURAVANJA KVALITETE STUDIJA	
1	<p>2.1. Visoko je učilište odredilo i prihvatilo djelotvorne postupke kojima se predlaže, odobrava i realizira doktorsko obrazovanje. Ti postupci uključuju obrazloženje znanstvenih/umjetničkih, kulturnih, društvenih i gospodarskih potreba. –</p> <p>„Doktorski studij povijesti pokrenut je 18. studenoga 2009. godine te je sadržavao opće odrednice. Iako je programom definirana misija i potreba za zapošljavanjem nastavnika u znanstveno-nastavnim zvanjima (budući da je taj broj nije velik), ovaj dokument potrebno je ažurirati. Nisu jasno definirani</p>	<p>Gotovo svi doktorandi koji se upisuju na poslijediplomske doktorske studije na Hrvatskim studijima u stalnom su radnom odnosu: u sustavu znanosti i visokoškolskoga obrazovanja, ili u privatnom ili javnom sektoru.</p>

	postupci kako bi se riješio problem zapošljavanja u postojećim promjenjivim okolnostima.“	
2	2.2. Program je usklađen sa znanstvenom misijom i vizijom, odnosno istraživačkom strategijom Visokoga učilišta. – „Odjel nije imao strategiju znanstvenoga istraživanja u vrijeme posjeta Visokom učilištu.“	<p>Strateški program znanstvenih istraživanja Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu u razdoblju od 2018. do 2023. donesen je 31. siječnja 2018. Program doktorskoga studija povijesti usklađen je sa Strateškim programom, a ključni dijelovi Izvedbenoga nastavnoga plana doktorskoga studija povijesti inkorporirani su u Strateški program znanstvenih istraživanja.</p> <p>Strateškim programom utvrđeni su kao glavni smjerovi istraživanja na Hrvatskim studijima 1. Hrvatski narodni i nacionalni identitet, 2. Hrvatska opća i kulturna povijest, 3. Kulturološki odnosi u regionalnom, europskom i svjetskom kontekstu.</p> <p>https://www.hrstud.unizg.hr/news/38352/ZNV_20180131_7_Strateski_program_znanstvenih_istrazivanja.pdf</p> <p>Tekuće akademske godine izvode se ovi predmeti (Prilog br. 2):</p> <p>Istraživačka radna skupina 1. stupanj: <i>Izvori hrvatske historiografije - dostupnost i korištenje arhivskih izvora za proučavanje hrvatske povijesti 19. stoljeća</i>, Specijalistička radna grupa: <i>Izvori i istraživanje Domovinskoga rata</i>, Radionica: <i>Iz totalitarizma u demokraciju – društveno-povijesni kontekst tranzicije, Hrvatska povijesna znanost i svjetska historiografija</i>, Izborni kolegij: <i>Prijepori i interpretacije sukoba na prostoru Hrvatske u 20. stoljeću</i>, Istraživačka radna skupina 2. stupanj: <i>Izvori i metodologija suvremene hrvatske povijesti</i>, Predavanje na preddiplomskom studiju, Specijalistička radna grupa: <i>Historiografija, ideologija i kolektivno sjećanje</i>, Specijalistička radna grupa: <i>Izvori crkvene povijesti i hrvatskoga iseljništva</i>, Uvod u doktorski praktikum - znanstveni rad ili sudjelovanje na znanstvenom skupu, Individualne konzultacije: mentor.</p>
3	2.3. VU sustavno prati uspješnost programa periodičnim vrednovanjem doktorskoga studija i radi na poboljšanjima. – „Zaposlenici su naveli da se uspješnost mjeri publikacijama u međunarodnim znanstvenim	<p>Dio ovih nedostataka otklonjen je na način permanentne međusobne komunikacije, na razini institucija-doktorand, kada se pristupnike usmjerava na ažuriranje referentnih baza za objavu radova jednom godišnje. Također, sustav praćenja vidljiv je i iz godišnjih mentorskih izvješća koja su obvezni temeljem članka 97.a. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine, broj 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15 i 131/17) i članka 86. stavka 2. Statuta Sveučilišta u Zagrebu (od 25. veljače 2005., 22. listopada 2009., 10. studenoga 2015. i 28. rujna 2017.). Također, povratne informacije studenata dobivaju se putem novouvedenih anketa. Povjerenstvo za osiguravanje kvalitete i Vijeće poslijediplomskih studija donijeli su 6. lipnja 2018. i 19. listopada 2018. odluku o uvođenju dviju anketa vezanih uz</p>

	<p>časopisima, no ne provodi se periodično praćenje. Podaci o razlozima odustajanja od studija ne prikupljaju se sustavno. Povratne informacije od studenata ne prikupljaju se na razini odjela ili Visokog učilišta i ne postoje formalni mehanizmi za provođenje promjena.“</p>	<p>ocjenjivanje nastavnika, mentora i institucionalne podrške. Jedan anketni upitnik provodi se prilikom upisa na poslijediplomske studije, a drugi prilikom završetka poslijediplomskoga studija (Prilog br. 5). Obje ankete ušle su u provedbu od akademske godine 2018./2019. Obje su sastavljene na hrvatskom i engleskom jeziku.</p>
4	<p>2.4. Visoko učilište sustavno prati uspješnost mentora, ima mehanizme vrednovanja mentora te definirana pravila u vezi s promjenom mentora i rješavanjem mogućih problema između mentora i doktoranda. - „Nema formalnih mehanizama za vrednovanje uspješnosti mentora. Povratne informacije od studenata ne prikupljaju se sustavno. Studenti mogu promijeniti mentora podnoseći službeni dopis Vijeću poslijediplomskih studija koje potvrđuje novoga mentora. Čini se da studenti nisu imali negativne posljedice zbog ovakvih postupaka.“</p>	<p>Povjerenstvo za osiguravanje kvalitete i Vijeće poslijediplomskih studija donijeli su 6. lipnja 2018. i 19. listopada 2018. odluku o uvođenju dviju anketa vezanih uz ocjenjivanje nastavnika, mentora i institucionalne podrške. Jedan anketni upitnik provodi se prilikom upisa na poslijediplomske studije, a drugi prilikom završetka poslijediplomskoga studija (Prilog br. 5). Obje ankete ušle su u provedbu od akademske godine 2018./2019. Obje su sastavljene na hrvatskom i engleskom jeziku.</p> <p>Studenti doktorskoga studija povijesti mogu promijeniti mentora podnoseći službeni dopis Vijeću poslijediplomskih studija koje potvrđuje novoga mentora. Službeni dopis argumentiran je i provjeren od strane koordinатора doktorskoga studija povijesti. Nakon utvrđivanja činjenica i usuglašavanja stavova, zamolba za promjenom mentora upućuje se Vijeću poslijediplomskih studija na konačno razmatranje. Cijeli se postupak provodi u skladu s namjerama da studenti nemaju negativne posljedice zbog ovakvih postupaka.</p>

5	<p>2.5. Visoko učilište osigurava akademsku čestitost i slobodu znanstvenoga istraživanja. – „Pitanje plagiranja obrađuje se na nižim razinama studija te na internetskoj stranici (http://kroat.ffzg.unizg.hr/index.php/o-plagiranju-uputeza-studente). Međutim, studenti nisu bili u potpunosti obaviješteni o svim etičkim pitanjima, što navodi na potrebu formaliziranja postupaka na doktorskom programu. Također, nastavnici smatraju da bi trebali biti više uključeni u formalne aspekte programa. Čini se da se plagijati otkrivaju na neformalan način, no ne koristi se računalni program za provjeru plagiranja. Povjerenstva za ocjenu doktorskoga rada su neovisna. Sastoje se od 3 ili 5 članova. Barem jedan član povjerenstva je vanjski, a mentoru nije dozvoljeno sudjelovati u povjerenstvu za ocjenu doktorskoga rada.“</p>	<p>Na sveučilišnoj sastavnici djeluje Etičko povjerenstvo. Etičko povjerenstvo djeluje u proširenom sastavu, u koji ulaze i dva člana koji se imenuju iz reda studenata kad se mišljenje traži u vezi s pitanjem koje se tiče ponašanja studenata ili je pitanje od neposredne važnosti za studente. To se izrijeком odnosi i na studente poslijediplomskoga studija. Štoviše, jedna od članica Etičkoga povjerenstva dolazi iz sastava doktoranada.</p> <p>U svojem radu Etičko povjerenstvo: postupa sukladno moralnim načelima, načelima profesionalne etike i Etičkomu kodeksu Sveučilišta u Zagrebu, prati primjenu Etičkoga kodeksa Sveučilišta u Zagrebu, promiče etička načela i vrjednote, promiče etično ponašanje u profesionalnom i javnom djelovanju pripadnika sveučilišne zajednice Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu; u međusobnim odnosima zaposlenika, vanjskih suradnika i studenata; nastavnoga i nenastavnoga osoblja; osoblja i studenata, te među studentima, provodi postupke sukladno Etičkomu kodeksu Sveučilišta u Zagrebu, pomaže ostvarivanju zajedničkoga dobra i javnoga interesa, izgradnji dostojanstva i ugleda Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu, povjerenju društvene i akademske zajednice u sustav visoke naobrazbe.</p> <p>U listopadu 2018. Sveučilišni računski centar Sveučilišta u Zagrebu – Srce dobilo je najavu Ministarstva znanosti i obrazovanja da će u proračunu za iduću godinu osigurati sredstva za nabavu programa za provjeru autentičnosti na nacionalnoj razini i da će zadužiti Srce za realizaciju (vrlo vjerojatno od akademske godine 2019./2020.). Hrvatski studiji prijavili su se u taj program, odlučili se za aplikaciju Turnitin i čekaju njegovu provedbu od strane Ministarstva znanosti. (Prilog br. 7).</p>
---	--	---

6	<p>2.8. Visoko učilište objavljuje sve potrebne informacije o studiju, uvjetima upisa, izvođenja kao i uvjetima napredovanja i završetka studija na lako dostupnim mjestima i medijima. – „Informacije o doktorskom studiju objavljuju se na hrvatskom i engleskom jeziku na internetskoj stranici Hrvatskih studija. Iako se natječaj za upis objavljuje na početnoj stranici Odjela i strani studenti mogu se prijaviti, natječaj se objavljuje samo na hrvatskom jeziku.“</p>	<p>Ova je primjedba korigirana natječajem za upis na poslijediplomski studij na Hrvatskim studijima u akademskoj godini 2018./2019., koji je objavljen u srpnju 2018. godine. https://www.hrstud.unizg.hr/poslijediplomski-studiji?@=2158j#news_76667</p>
7	<p>2.9. Financijska sredstva prikupljena za potrebe dokorskoga obrazovanja raspodjeljuju se jasno i na način koji osigurava održavanje i unaprjeđenje doktorske izobrazbe (osigurava izvođenje i potporu istraživanja doktoranda kako bi uspješno završili program). – „Stručno povjerenstvo nije imalo pristup informacijama o financijskim sredstvima Visokoga učilišta. Kako je</p>	<p>Odlukom od 5. prosinca 2018. Hrvatski studiji podmiruju troškove dokorskoga studija za sve zaposlenike Hrvatskih studija. (Prilog br. 3) Nijedan asistent Hrvatskih studija ne financira sam svoj doktorski studij, jer Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju obvezuje znanstvenu organizaciju i visoko učilište da svojemu asistentu financiraju doktorski studij. Radi poboljšanja institucijskoga programa podrške od ove akademske godine uveli smo na predmetu Prapovijesni i antički kulturni krajolik na hrvatskom prostoru terensku nastavu koju su doktorandima u cijelosti (put i smještaj) financirali Hrvatski studiji. Zaposlenim doktorandima plaćali su se i plaćaju troškovi sudjelovanja na znanstvenim skupovima (kotizacije, prijevoz, smještaj).</p>

<p>navedeno u Samoanalizi, što je potvrdila i Uprava tijekom posjeta, 75 % sredstava od školarina troši se na plaće. Nema transparentnih mehanizama ulaganja sredstava u razvoj doktorskoga studija. Većina doktoranada sama financira troškove doktorskoga studija, dok je samo mali broj doktoranada zaposlen na Visokom učilištu i drugim ustanovama. Čini se da mentori ohrabruju kontakte među institucijama kako bi pomogli doktorandima da se zaposle, no ne postoji institucijski program podrške.</p>	
<p>8 2.10. Školarina se utvrđuje na temelju jasnih kriterija (i stvarnih troškova studija). – „Navodi se kako se školarine u iznosu od 8.000 kuna po semestru utvrđuju prema Pravilniku o poslijediplomskim studijima Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu (prosinac, 2014.). Člankom 12. ovoga Pravilnika, u dijelu „Određivanje školarine i upisnih</p>	<p>Kod ove primjedbe treba utvrditi nekoliko postavki. Kao najvažniju izdvajamo činjenicu kako je ovdje u pitanju financiranje humanističkoga doktorskoga studija. Tijekom istraživačkih postupaka, koji su izuzetno teško predvidivi čak i u svojoj završnoj tezi, teško je ići na apsolutno preciziranje „stvarne cijene studiranja“. Upravo je iz toga razloga cijena doktorskoga studija povijesti formalna. Kako većina istraživačkih djelatnosti ovisi o osobnim kontaktima nastavnika i doktoranada, kako njihovo stjecanje dodatnih kompetencija kroz doktorski studij ovisi o vještini nastavnika da prenesu znanje, istraživački duh, ali i istraživačku emociju, pored svih objektivnih uvjeta koje je potrebno zadovoljiti, na ovo je teško staviti apsolutni cjenovnik. Humanistički doktorski studiji nisu još prepoznati u naših gospodarskih i tehnoloških subjekata kao univerzalna vrijednost, pa su stoga i doktorske teme rijetko stvar prijeke potrebe unutar nekoga interdisciplinarnoga projekta koji za sobom povlači izuzetna financijska ulaganja. One su u velikom postotku stvar smjera, iskustva i objektivnih mogućnosti nastavnika koji su predavači na doktorskom studiju povijesti.</p>

<p>kvota“, definirano je kako „visinu školarine određuje Znanstveno-nastavno vijeće Hrvatskih studija na prijedlog Vijeća poslijediplomskih studija“ (Samoanaliza). Nije jasno kako se školarine još određuju osim ovim formalnim pravilima. Također su nejasno objašnjeni „stvarni troškovi studiranja“.</p>	<p>Nastavnici su naše naj snažnije koherentno tijelo, koje ustupa gotovo besplatno svoje „ideje“ za koje su svjesni da ih nikada neće moći detaljno razraditi, a u sklopu toga nerijetko ukazuju na sadržaje koji se trebaju istražiti, daju smjerokaze u raznim etapama izrade doktorske disertacije i ne naplaćuju te spoznaje kao svoje intelektualno vlasništvo.</p> <p>U sumi ukupnih financijskih sredstava našim je doktorandima osigurano neometano studiranje kroz sve stupnjeve doktorskoga studija te im je pružena sva logistička i kadrovska pomoć. Međuinstitucionalna kooperativnost, kao i intelektualne usluge vodećih hrvatskih znanstvenika i istraživača, u mnogim savjetodavnim elementima, uključeni su u financijske stavke doktorskoga studija povijesti. U konačnici može se zaključiti kako doktorandi, s obzirom na činjenicu da iznimno brzo pronalaze zaposlenje u struci i to u najuglednijim hrvatskim znanstveno-istraživačkim ustanovama, plaćanjem realnoga iznosa školarine ovoga studija, imaju visokokapitaliziranu investiciju u poslovnu budućnost. Sredstva od školarine se troše na honoriranje mentora, nastavnika, povjerenstva za ocjenu teme te povjerenstva za obranu doktorskoga rada. U prosjeku 75 % prihoda izdvaja se iz školarina za ove stavke. Troškovi su utvrđeni po stvarnom stanju i sukladno troškovima proizašlima iz ukupne izvedbe programa.</p>
<p>3. POTPORA DOKTORANDIMA I NAPREDOVANJE TIJEKOM STUDIJA</p>	
<p>1 3.1. Visoko učilište određuje upisne kvote na temelju nastavničkih i mentorskih kapaciteta. – „Potrebna poboljšanja Upisna kvota za 2017./2018. godinu na doktorskome studiju povijesti iznosila je 15 studenata. Međutim, prosječna godišnja upisna kvota iznosi od 15 do 25 studenata. Prosjek ocjena 4.0, motivacijsko pismo i intervju jedini su</p>	<p>Akademski godina 2018./2019. bila je selekcijska, kada je riječ o upisima na Poslijediplomski doktorski studij povijesti. Sukladno tome prilagodit će se i kvote za iduću akademsku godinu. Veliki interes iz akademske godine 2017./2018. objašnjavamo neizvođenjem nastave i neupisom doktoranada na ovaj studij od 2014. godine. To znači da je studij prepoznat, atraktivan i potreban, no i da njegova upisna kvota na razini godine može biti nešto manja. Ona se na preporuku Vijeća poslijediplomskih studija Hrvatskih studija donosi izglasavanjem na Znanstveno-nastavnom vijeću iste ustanove, pa će predlagatelji kvota ovu preporuku imati na umu za generaciju doktoranada koji će poslijediplomske studije upisivati 2019./2020. godine. Stopa uspješnosti doktoranada vidljiva je kroz podatke poslane Državnom uredu za statistiku te je iz nje danas moguće adekvatno ocijeniti opravdanost (promjenjivih) upisnih kvota. https://www.hrstud.unizg.hr/poslijediplomski/obranjene_disertacije/povijest</p>

	<p>uvjeti za upis. Budući da Povjerenstvo nije dobilo na uvid podatke o stopi uspješnosti doktoranada, nije moglo adekvatno ocijeniti opravdanost (promjenjivih) upisnih kvota.“</p>	
2	<p>3.2. Visoko učilište određuje upisne kvote na temelju znanstvenih/umjetničkih, kulturnih, društvenih, gospodarskih i drugih potreba. – „Visoko učilište je u Samoanalizi objasnilo ograničenja u vezi s mogućnostima zapošljavanja na visokim učilištima u Hrvatskoj. Predstavljeno je malo jasnih dokaza i čini se da se na studij upisuje više studenata nego što mogućnosti zapošljavanja dozvoljavaju. U drugu ruku, Visoko učilište prima studente koji su već zaposleni na Visokom učilištu ili u nekoj drugoj tvrtki ili ustanovi.</p>	<p>Gotovo svi doktorandi koji se upisuju na poslijediplomske doktorske studije na Hrvatskim studijima u stalnom su radnom odnosu: u sustavu znanosti i visokoškolskoga obrazovanja, ili u privatnom ili javnom sektoru.</p>
3	<p>3.3. Visoko učilište određuje upisne kvote ovisno o dostupnom financiranju za doktorande, odnosno</p>	<p>Odlukom od 5. prosinca 2018. Hrvatski studiji podmiruju troškove doktorskoga studija za sve zaposlenike Hrvatskih studija. (Prilog br. 3) Nijedan asistent Hrvatskih studija ne financira sam svoj doktorski studij, jer Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju obvezuje znanstvenu organizaciju i visoko učilište da svojem asistentu financiraju</p>

<p>na temelju apsorpcijskih potencijala znanstvenoistraživačkih projekata ili drugih izvora financiranja. - „Kako je navedeno u Samoanalizi, samo četiri studenta financira Visoko učilište, dok se velika većina studenata sama financira. U planu je financiranje Visokoga učilišta od strane ministarstava (Ministarstvo obrane RH, Ministarstvo hrvatskih branitelja RH). U okviru toga, definirale bi se posebne teme (s naglaskom na hrvatske branitelje i dijasporu), no ti programi još nisu detaljno razrađeni. Uprava se nada da će se putem državnog financiranja doktorandi koji završe Hrvatske studije moći zaposliti u javnom sektoru.</p>	<p>doktorski studij. Radi poboljšanja institucijskoga programa podrške od ove akademske godine uveli smo na predmetu Prapovijesni i antički kulturni krajolik na hrvatskom prostoru terensku nastavu koju su doktorandima u cijelosti (put i smještaj) financirali Hrvatski studiji. Zaposlenim doktorandima plaćali su se i plaćaju troškovi sudjelovanja na znanstvenim skupovima (kotizacije, prijevoz, smještaj). U planu je financiranje Visokoga učilišta od strane ministarstava (Ministarstvo obrane RH, Ministarstvo hrvatskih branitelja RH). U okviru toga, definirale bi se posebne teme (s naglaskom na hrvatske branitelje i dijasporu), no ti programi još nisu detaljno razrađeni. Ovi su programi još u idejno-razradbenoj fazi, no svakako su bitna buduća sastavnica doktorskoga studija povijesti Hrvatskih studija. Ovaj zahtjev je proveden sukladno našim ciljevima i pozitivnim zakonima RH, uz poštivanje misije i vizije Hrvatskih studija.</p>
<p>4 3.4. Visoko učilište trebalo bi voditi računa o broju kandidata koje upisuje, kako bi svakome osigurao savjetnika (potencijalnoga mentora). Od upisa do</p>	<p>Tu smo točku ispunili Odlukom Vijeća Poslijediplomskih studija od 14. veljače 2019. godine kojom je donesena Odluka o obavljanju poslova koordinatora doktorskoga studija. U njoj je pod točkom V. određeno da je „koordinator doktorskoga studija na raspolaganju“ „studentima svojega poslijediplomskoga doktorskoga studija radi pomoći u pronalaženju voditelja, tutora ili mentora te obavlja nužne poslove do njihova imenovanja.“ (Prilog br. 6). Prijedlog mentora i teme doktorandi mogu sukladno novom upisnom obrascu koji je u uporabi od tekuće akademske godine prijaviti na motivacijskom razgovoru (Prilog br. 9). Neki</p>

<p>kraja doktorskoga studija vodi se računa o tome da svaki doktorand ima održiv plan znanstvenoga istraživanja te o uspješnom završetku doktorskog istraživanja.</p> <p>- „Doktorandi i mentori naveli su da se doktorandima mentori ne dodjeljuju odmah po upisu, što je u suprotnosti s navodima iz Samoanalize. Također se nužno ne raspravlja o fiksnom i održivom planu znanstvenoga istraživanja i ne definiraju rokovi. Doktorandima bi se na početku studija trebao dodijeliti savjetnik koji bi ih podupirao dok im se formalno ne imenuje mentor te bi odmah na početku trebalo definirati jasan plan znanstvenoga istraživanja. Nadalje, popis dostupnih savjetnika i mentora trebao bi se objavljivati na internetskim stranicama Visokoga učilišta.“</p>	<p>doktorandi koriste se tom mogućnošću, no mnogi pri upisu o tom nemaju čvrste predodžbe i žele to definirati tijekom studija. Zbog divergentnosti u prethodnoj naobrazbi pristupnika, širine koju povijest pokriva kao znanstveno polje u koheziji s interdisciplinarnim područjima znanostima i kompleksnosti pojma hrvatske kulture, teško je izvedivo da svaki student odredi mentora prije upisa doktorskoga rada. Članak 22. stavak 3. Pravilnika o poslijediplomskim studijima Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu iz 2014. određuje: „Student je obavezan odabrati mentora najkasnije do upisa u 3. semestar studija.“ Dakle, student ne može upisati drugu godinu studija prije nego odabere mentora. To znači da ga je dužan odabrati tijekom prve godine, u 1. ili 2. semestru studija. Zbog navedenoga produljenoga studiranja u stvarnosti u reakreditacijskom postupku došlo se do zaključka da se mentor imenuje na trećoj godini studija. On se imenuje tijekom prve godine studija, a ostaje jedini nastavnik doktorandu na trećoj godini studija. Sastavljanje liste dostupnih savjetnika i mentora i javne objave je u praksi teško provedivo, jer Opća uredba o zaštiti osobnih podataka sprečava javnu objavu ovakvoga popisa. De facto, svakoga pojedinoga trebalo bi pitati, dobiti njegovu pisanu dozvolu na izjavi za koju ne znamo kako bi pravno trebala izgledati, no tako i dalje ne bismo uključili osobe koje bi bile voljne sudjelovati u ovim procesima, a nisu dio toga potpisa. S ovakvim popisom djelujemo ograničavajući i selektivno, što u procesu koji obuhvaćaju i koji doktorski studij nije dobro. Do sada su mentori bili izuzetno kooperativni, s naglaskom na doktoranda koji je u središtu samoga procesa te su često dobri odnosi između institucija i istraživača bili presudni za razvijanje širih interesa i međuinstitucionalne suradnje, ali to je usko vezano za odabir pojedinih tema. Dakle, o temi ovisi struktura međuinstitucionalnoga i istraživačkoga umrežavanja, a Hrvatski studiji imaju obvezu omogućiti i preporučiti doktorandu najveće stručnjake za određena polja istraživanja. U tom smislu Hrvatski studiji djeluju u dobroj vjeri te im to pravo ne treba suziti popisom, premda on bio i načelan, jer on tada postaje predmet koji ograničava i moguće služi potencijalnim pristupnicima kao instrument selekcije. Validan je postojeći popis svih aktivnih i bivših mentora koji je javno dostupan na internetskoj stranici Poslijediplomskih studija i redovito se ažurira.</p> <p>Sadašnji: https://www.hrstud.unizg.hr/poslijediplomski/mentori/povijest Bivši se mogu vidjeti uz obranjene disertacije: https://www.hrstud.unizg.hr/poslijediplomski/obranjene_disertacije/povijest</p>
<p>5 3.10.Osigurana je institucijska podrška za uspješnu prohodnost</p>	<p>S pristupnicima koji žele upisati doktorski studij povijesti vodi se motivacijski razgovor u kojem se moraju podastrijeti informacije o izvoru financiranja, o znanstvenom projektu na kojem pristupnik sudjeluje (u koliko sudjeluje), o grani iz koje pristupnik želi pisati disertaciju i o željenom mentoru (vidi</p>

<p>doktoranda kroz doktorski studij. - „Studenti dobivaju neformalnu podršku od mentora, ali manje od Visokoga učilišta. Visoko učilište trebalo bi pružati veću formalnu podršku studentima u vezi s pitanjima mentorstva/savjetnika, praćenja napretka, dostupnih financijskih sredstava itd. Nastavnici su spomenuli da bi se ovo moglo popraviti.“</p>	<p>obrazac za motivacijski razgovor, prilog br. 9). Time su u kombinaciji s anketama koje smo prethodno opisali dali okvir institucionalnoj potpori doktoranada. U obzir, još jednom, treba uzeti i to da se Odlukom od 5. prosinca 2018. (Prilog br. 3) svi zaposlenici Hrvatskih studija oslobađaju školarine na poslijediplomskim doktorskim studijima Hrvatskih studija, čime ustanova zapravo preuzima njihovo financiranje. Osim toga, u izradbi je prijedlog odluke o stipendiranju određenoga broja doktoranada koji nisu zaposlenici Hrvatskih studija i koji nisu zaposleni u visokoškolskom sustavu.</p>
<p>4. PROGRAM I ISHODI DOKTORSKOGA STUDIJA</p>	
<p>1 4.1. Sadržaj i kvaliteta programa doktorskoga studija u skladu su s međunarodno prihvaćenim standardima. – „U usporedbi s drugim doktorskim programima u Europskoj uniji, čini se da je ovom programu veći udio kolegija na kojima se ponavlja sadržaj s diplomskoga studija. U sklopu kolegija potrebno je osigurati više vremena za samostalan istraživački rad. Studenti bi trebali ranije početi pisati</p>	<p>Izvedbeni nastavni plan doktorskoga studija povijesti u potpunosti je prilagođen ovome zahtjevu, počevši od akademske godine 2018./2019., ali tako da ne zadire u izmjene studijskoga programa (izmjene unutar 20 %). Tako je već ovogodišnji INP doktorskoga studija povijesti, uz kvalitativnu komponentu, u obzir uzeo i ovaj zahtjev te ga u danim mogućnostima uklopio jer je riječ o konkretnoj mjeri koja se može primijeniti. Prilaže se Izvedbeni nastavni plan akademske godine 2018./2019. https://www.hrstud.unizg.hr/download/repository/INP_POV_2018-19.pdf</p> <p>Ističemo da je na programu zastupljenost klasične nastave (ex cathedra) manja od 20 %.</p>

	<p>disertaciju. Potrebno je smanjiti udio nastave, a trebalo bi organizirati posebne radionice na kojima bi se usvajale generičke vještine. Potrebno je sustavno provoditi ocjenjivanje uspješnosti mentora i doktoranada. Visoko učilište trebalo bi uvesti središnji kolegij na temu izazova povezanih s interdisciplinarnim pristupom. No bez obzira na to, na programu je zastupljenost klasične nastave (ex cathedra) manja od 20 %.“</p>	
2	<p>4.3. Ishodi su učenja doktorskoga studija logički i jasno povezani s ishodima učenja pojedinih nastavnih sadržaja, mentorskoga i istraživačkoga rada. – „Kolegiji koji se izvode na prvoj i drugoj godini studija vode do istih ishoda učenja i za njih se dodjeljuje isti broj bodova na svakoj godini. Povjerenstvo nije vidjelo nove silabuse.“</p>	<p>Svi silabi mogu se pronaći u prilogu broj 10.</p>
3	<p>4.5. Nastavne su metode (i raspodjela ECTS-a, ako je definirana) prikladne</p>	<p>Izvedbeni nastavni plan doktorskoga studija povijesti u potpunosti je prilagođen ovome zahtjevu, počevši od akademske godine 2018./2019., ali tako da ne zadire u izmjene studijskoga programa (izmjene unutar 20 %). Tako je već ovogodišnji INP</p>

	<p>razini 8.2. HKO-a i osiguravaju postizanje jasno definiranih očekivanih ishoda učenja. – „Potrebno je revidirati dodjelu ECTS bodova kako bi se potakao samostalni istraživački rad. Općenito je potrebno smanjiti broj obaveznih kolegija, a postojeći kolegiji trebali bi dovesti do usvajanja metodoloških vještina. Povjerenstvo nije imalo mogućnosti provjeriti nastavne metode i silabuse.“</p>
<p>4 4.6. Program omogućava stjecanje generičkih (prenosivih) vještina. – „Potrebno je organizirati radionice (ne nužno kolegije) u suradnji s knjižnicom, s naglaskom na digitalnoj humanistici, pisanju projekata i prezentacijskim vještinama. Visoko učilište trebalo bi kontinuirano raditi na poboljšanjima organizacijom radionica za pisanje znanstvenih radova na stranim jezicima.“</p>	<p>Velik broj kolegija na doktorskom studiju povijesti mogu se položiti/bodovno je zamjenjiv, pisanjem seminarskoga rada/istraživačkoga rada/člankom za objavu u relevantnim časopisima.</p> <p>Usvajanje generičkih vještina implementirano je u sve nastavne sadržaje koji su posvećeni prenosivim vještinama potrebnima pri pisanju znanstvenoga rada.</p> <p>Pročelnik Hrvatskih studija donio je odluku da svim upisanim doktorandima treba jednom godišnje omogućiti sudjelovanje u radionici koju organizira Knjižnica Hrvatskih studija, a koja je posvećena upoznavanju doktoranada Hrvatskih studija s resursima knjižnice Hrvatskih studija i drugih knjižnica u sustavu visokoga obrazovanja s kojima Hrvatski studiji surađuju. U praksi se trenutačno provodi tako da doktorand prije testiranja drugoga semestra ima obvezu otići u knjižnicu i ondje se pod vodstvom voditeljice knjižnice upoznati s čitaonicom, knjižnim gradivom i bazama podataka. Bez potvrde Knjižnice (prilog br. 11) da je prošao takvu radionicu ne može testirati semestar u indeksu.</p>
<p>5 4.7. Nastavni su sadržaji u funkciji</p>	<p>Usvajanje generičkih vještina implementirano je u sve nastavne sadržaje koji su posvećeni prenosivim vještinama potrebnima pri</p>

<p>trenutačnoga i budućega istraživačkog rada i osposobljavanja doktoranda (individualni plan slušanja nastave, generičke vještine i dr.). – „Kolegiji su prilično fleksibilni, no prijenos generičkih vještina u početnoj je fazi. Studenti koji su završili prethodno obrazovanje iz nekoga drugoga područja možda trebaju usvojiti neke dodatne vještine.</p>	<p>pisanju znanstvenoga rada. Velik broj kolegija na doktorskom studiju povijesti mogu se položiti/bodovno je zamjenjiv, pisanjem seminarskoga rada/istraživačkoga rada/člankom za objavu u relevantnim časopisima. Kolegiji: <i>Kvalifikacijski seminar, Sinopsis, Uvod u doktorski praktikum - znanstveni rad ili sudjelovanje na znanstvenom skupu</i>, tretiraju se kao obvezni i bodovno ne zamjenjivi kolegiji, a u svome opisu, kao najvažniju sastavnicu imaju prenošenje i usvajanje generičkih vještina. Dakle, tu je komponenta usvajanja generičkih vještina najistaknutija te je gotovo uvjetna za ostvarenje bodova na ovim kolegijima.</p>
--	---